

prostori v pritličju in stanovanjskimi v nadstropju. — Na otokih je doma bolj konservativna hiša prastarih oblik z ravno streho. V drugem odseku tega dela obravnava Megas antično grško hišo kot prehod k drugemu delu o hiši balkanskih narodov (str. 54—96), ki jo primerja z grško hišo. Zal ne pozna slovanskih hiš iz samovida in tudi ne po glavni literaturi, marveč le po redkih opisih. Najboljše gradivo je imel o bolgarski hiši v delu T. Zlateva, Bългарската къща в своја архитектониčen i kulturnoistoričeski razvoj I (Sofia 1930) in njej je namenil pretežni del tega poglavja. Pod naslovom »Jugoslovanska hiša« (str. 85—96) po Cvijiću in Meringerju označuje srbsko, bosensko-hercegovsko in makedonsko hišo, po Niederleju in Tokarevu pa se dotakne še hrvaške. Zanimajo ga predvsem grški nazivi (dóksat, krevet, ciler, avlija) in se nadrobneje ustavlja le pri hiši v Bosni in Hercegovini (po Meringerjevih razpravah). Navaja sicer še nekaj literature (Murko, Rhamm, A. Haberlandt), ki je pa ni videl. Naslov tega oddelka je vsekakor preširok, ker daleč ne zajame vsega jugoslovanskega ozemlja, tudi balkanskega ne. Zato je premalo utemeljen avtorjev zaključek, da so imeli Južni Slovani pri razvijanju svoje hiše pred očmi grško hišo. Ni raziskal skupnih mediteranskih kulturnih osnov, ki so se uveljavile tudi v mediteranskih gradbenih oblikah, čeprav so v nadaljnjem razvoju možni tudi sosednji vplivi. To poglavje glasno in obtožujoče kliče, da nimamo še za nobeno ozemlje naše države solidnega preglednega dela o hiši, ki jih potrebujejo tudi tuji strokovnjaki za svoja primerjalna dela. Manjših pregledov pa ne razumejo zaradi jezika, zato je ena dolžnosti naše znanosti, da priredimo preglede za posamezna področja ljudske kulture v tujih jezikih.

V tretjem delu opisuje avtor predvsem po Nopcsi albansko hišo (97—118).

Načrti v prilogah in slike prikazujejo razvoj in značilnosti hišnih tipov posameznih narodov.

Vilko Novak

Jahrbuch für Volkskunde der Heimatvertriebenen, Im Auftrage der Kommission für Volkskunde der Heimatvertriebenen im Verband der Vereine für Volkskunde herausgegeben von Alfons Perlick. Band I, 1955. Otto Müller Verlag, Salzburg.

V spremnem članku Zum Geleit (str. 7—8) razlaga Helmut Dölker na kratko naloge, ki si jih je zastavila Komisija za narodopisje nemških izgnancev in jih naj bi pospeševal tudi Jahrbuch. Prvič hoče zbrati čim številnejša pričevanja o ljudskem življenju, kakršno je bilo v prejšnji domovini izven nemških meja. Drugič naj bi se z vsjo natančnostjo in znanstveno zanesljivostjo ugotavljalo, kako se prišleki in prihajajoči v vsakdanjem življenju zlagajo z domačini, ob kakih razmerah in vzajemnih vplivih se oblikujejo nove vrste sožitja, kakšne so te vrste in kako se pri tem vedejo po pokolenju in značaju prav različne vsakokratne skupine domačinov in prišlekov. Eno in drugo je zelo nujno: za prvo je vedno manj prič, drugo pa sproti mineva.

Letopis sam obsega tri dele. Prvi prinaša osem razprav. Dve se nanašata na narodopisje v starem kraju: Richard Wolfram, Die Schöpferlein. Gottscheer Volksglaube von den Schicksalgestalten (str. 77—92) — poleg nemških elementov naj bi se jasneje označili tudi vplivi slovensko-kajkavskih bajk o rojenicah-sojenicah. — Alfred Karasek-Langer, Die donauschwäbische Volksschauspiellandschaft. Entdeckung und Untergang (str. 93 do 144). Šest nadaljnjih razprav obravnava probleme vživljanja raznih skupin izgnancev v raznih pokrajinah.

Drugi del Letopisa obsega poročila Komisije in Osrednjega mesta (Zentralstelle) za narodopisje nemških pregnancev ter desetih drugih društev in zavodov za narodopisje (201—237). Tretji del prinaša bibliografijo: Alfons Perlick, Bibliographie zur Volkskunde der deutschen Heimatvertriebenen (1045—1954) — str. 241—289.

Ivan Grafenauer